

Praha 21. 10. 2010

65

Pracovníci ve zdravotnictví k 31. 12. 2009

Health care workers as of 31. 12. 2009

Souhrn

Ve zdravotnictví ČR pracovalo koncem roku 2009 celkem 246 662 pracovníků (přepočtený počet), z nich necelé 3/4 v nestátních zdravotnických zařízeních. V lůžkových zařízeních působilo téměř 62 % všech pracovníků ve zdravotnictví, v samostatných zařízeních ambulantní péče přes 26 %. Dále je uveden přehled pracovníků v rozdělení podle kategorií, podle druhů zařízení, zřizovatelů.

Summary

By the end of 2009, health services in the CR involved altogether 246 662 workers (FTE), of them almost ¾ worked in non-state establishments. Almost 62 % of all workers were involved in bed establishments, over 26 % worked in independent establishments for out-patient care. An additional survey presents numbers of health care workers by categories, types of establishment and their founders.

Zdrojem dat pro tuto aktuální informaci je výkaz E (MZ) 4-01 Roční výkaz o zaměstnavatelích, evidenčním počtu zaměstnanců a smluvních pracovnících. Počty pracovníků jsou vyjádřeny přepočtem na úvazky k 31. 12. z důvodu vyšší vypovídací schopnosti.

V České republice pracovalo ve zdravotnictví koncem roku 2009 celkem 246 662 pracovníků (přepočtený počet) - tj. evidenční počet zaměstnanců, počet zaměstnavatelů a smluvních pracovníků. Na celkovém počtu pracovníků ve zdravotnictví se smluvní pracovníci podíleli 2,7 %. Ženy ve zdravotnictví dlouhodobě představují zhruba 4/5 všech osob pracujících ve zdravotnictví.

Pracovníci ve zdravotnických zařízeních ostatních centrálních orgánů (pracovníci rezortu obrany, vnitra a spravedlnosti) tvořili 2,0 % celkového počtu pracovníků, tj. 4 979 pracovníků (přepočtený počet).

Pracovníci nelékařských zdravotnických povolání jsou podle zákona č. 96/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, rozdělení na zdravotnické pracovníky způsobilé k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu po získání odborné způsobilosti (ZPBD), zdravotnické pracovníky způsobilé k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu po získání odborné a specializované způsobilosti (ZPSZ), zdravotnické pracovníky způsobilé k výkonu zdravotnického povolání pod odborným dohledem nebo přímým vedením (ZPOD) a jiné odborné pracovníky (JOP). Z celkového počtu 112 873 fyzických osob ZPBD muselo pracovat pod odborným dohledem nebo přímým vedením 5,4 % osob. Z 10 582 fyzických osob kategorie ZPSZ pracovalo pod odborným dohledem nebo přímým vedením 6,4 %. Tito pracovníci musí až do splnění všech podmínek

uvedených v citovaném zákoně pracovat po stanovenou dobu pod odborným dohledem nebo přímým vedením.

K 31. 12. 2009 působilo ve zdravotnictví ČR celkem 6 577 smluvních pracovníků (přepočtený počet). Počet smluvních pracovníků se proti roku 2008 zvýšil o 5,9 %. Smluvní pracovníci pracují v daném zdravotnickém zařízení a nepatří do evidenčního počtu zaměstnanců a počtu zaměstnavatelů. Jsou to pracovníci, kteří pracují na dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, pracovníci dočasně přidělení k výkonu práce do jiné organizace - stáže, pracovníci pracující na smlouvy dle občanského nebo obchodního zákoníku a jako spolupracující rodinní příslušníci.

Uvedená tabulka poskytuje přehled o počtu pracovníků (zaměstnanců, zaměstnavatelů a smluvních pracovníků), jejich struktuře podle jednotlivých kategorií v roce 2009 a zároveň srovnání s rokem 2008.

Pracovníci ve zdravotnictví v ČR (přepočtený počet) podle kategorií

Kategorie		Rok 2008		Rok 2009		Index 2009/2008
		přepočtený počet k 31. 12.	struktura v %	přepočtený počet k 31. 12.	struktura v %	
Pracovníci ve zdravotnictví celkem		241 606	100,00	246 662	100,00	102,09
Odborní pracovníci ve zdravotnictví celkem		196 521	81,34	201 248	81,59	102,41
v tom	lékaři	37 674	15,59	38 355	15,55	101,81
	zubní lékaři	6 707	2,78	6 831	2,77	101,85
	farmaceuti	5 832	2,41	5 898	2,39	101,13
	zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí - ZPBD	105 254	43,56	106 787	43,29	101,46
	zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí - ZPSZ	9 363	3,88	9 644	3,91	103,00
	zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením - ZPOD	27 943	11,57	29 994	12,16	107,34
	jiní odborní pracovníci nelékaři - JOP a dentisté	3 748	1,55	3 739	1,52	99,76
Pedagogičtí pracovníci		432	0,18	366	0,15	84,72
Technicko-hospodářští pracovníci		17 941	7,43	18 334	7,43	102,19
Dělníci a provozní pracovníci		26 712	11,06	26 714	10,83	100,01

Ve zdravotnictví v posledních letech nedochází k výraznějším změnám v počtu pracovníků, v roce 2009 se jejich počet zvýšil pouze o 2 %. Při srovnání počtu pracovníků podle zřizovatelů nejvyšší přírůstek téměř 5 % pracovníků vykázala zdravotnická zařízení, jejichž zřizovatelem je jiná právnická osoba. Naopak ke snížení počtu pracovníků o 2,5 % došlo ve zdravotnických zařízeních, kde zřizovatel je fyzická osoba. Mezi zdravotnická zařízení, kde zřizovatelem je jiná právnická osoba, jsou zahrnuté i obchodní společnosti se 100 % podílem veřejného (krajského nebo obecního) majetku.

Pracovníci ve zdravotnictví v ČR (přepočtený počet) podle zřizovatelů

Zřizovatel	Přepočtený počet pracovníků k 31. 12.		Struktura v %		Index v % 2009/2008
	2008	2009	2008	2009	
Ministerstvo zdravotnictví	59 401	60 657	24,59	24,59	102,11
Kraj	26 346	26 811	10,90	10,87	101,76
Obec, město	10 249	10 521	4,24	4,27	102,65
Fyzická osoba	49 806	48 530	20,61	19,67	97,44
Církev	1 774	1 839	0,73	0,75	103,66
Jiná právnická osoba	88 957	93 325	36,82	37,84	104,91
Ostatní centrální orgány	5 073	4 979	2,10	2,02	98,15
Celkem	241 606	246 662	100,00	100,00	102,09

Ve státních zdravotnických zařízeních, jejichž zřizovatelem je Ministerstvo zdravotnictví a ostatní centrální orgány, koncem roku 2009 pracovalo více než 1/4 všech pracovníků ve zdravotnictví, v nestátních zdravotnických zařízeních téměř 3/4 (zřizovatel kraj, obec a město, fyzická osoba, církev, jiná právnická osoba). V privátních zdravotnických zařízeních (zřizovatel fyzická osoba, církev, jiná právnická osoba) počet pracovníků představoval 4/5 ze všech pracovníků pracujících v nestátních zdravotnických zařízeních.

V lůžkových zdravotnických zařízeních (včetně lání) pracovalo 61 % z celkového počtu pracovníků ve zdravotnictví, tj. 149 811 pracovníků (přepočtený počet). V samostatných zařízeních ambulantní péče působilo přes 26 %, tj. 65 007 pracovníků (přepočtený počet). Z celkového počtu pracovníků v lůžkových zařízeních pracovalo téměř 82 % v nemocnicích a necelých 7 % v lázeňských zařízeních.

Z celkového počtu 45 186 lékařů a zubních lékařů působilo v samostatných ambulantních zařízeních 52 % a v lůžkových zdravotnických zařízeních včetně lání 45 %. Relace počtu všeobecných sester a porodních asistentek na 1 lékaře (vč. zubního lékaře) v roce 2009 činila 1,85. Na 10 000 obyvatel České republiky připadlo 36,5 lékařů, 6,5 zubních lékařů a 79,6 všeobecných sester a porodních asistentek.

Zaměstnanci krajských hygienických stanic a Státního ústavu pro kontrolu léčiv jsou vykazováni jako úředníci státní správy¹.

Vypracovala: Ing. Eliška Mašková

¹ Krajské hygienické stanice a Státní ústav pro kontrolu léčiv jsou od 1. 1. 2003 správními úřady podle zákona č. 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Pracovníci ve zdravotnictví v ČR k 31. 12. 2009 (přepočtený počet)

Kategorie pracovníků ve zdravotnictví	Pracovníci ve zdravotnictví (přepočtený počet)	z toho			
		v nemocnicích	v samostatných ambulantních zařízeních	v láních	
Lékaři	38 354,82	18 592,35	16 736,24	325,33	
Zubní lékaři	6 831,26	260,48	6 564,52	1,00	
Farmaceuti	5 898,03	86,91	17,00	-	
Zdravotníčtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí - ZPBD	všeobecná sestra § 5	79 607,70	46 959,40	22 650,06	992,44
	z ř. 14 dětská sestra	7 355,36	4 152,28	2 042,11	122,26
	porodní asistentka § 6	3 978,54	2 813,91	1 158,53	-
	celkem všeobecné sestry a porod. asist. (§ 5 a § 6)	83 586,24	49 773,31	23 808,59	992,44
	ergoterapeut § 7	430,69	235,99	72,77	23,60
	radiologický asistent § 8	3 161,95	2 375,85	740,84	4,52
	zdravotní laborant § 9	7 203,33	4 738,10	1 728,54	14,00
	zdravotně sociální pracovník § 10	386,89	178,72	39,07	-
	optometrista § 11	81,01	1,32	35,59	-
	ortoptista § 12	40,48	7,10	23,16	-
	asistent ochrany veř. zdraví § 13	123,49	31,93	20,16	-
	ortotik-protetik § 14	80,85	0,29	55,49	-
	nutriční terapeut § 15	613,42	478,77	5,58	50,81
	zubní technik § 16	3 929,28	77,45	3 848,50	-
	dentální hygienistka § 17	293,53	3,40	290,13	-
	zdravotnický záchranář § 18	1 910,97	139,15	11,50	1,00
	farmaceutický asistent § 19	4 849,04	84,31	12,68	-
	biomedicínský technik § 20	68,09	52,24	15,60	-
	biotechnický asistent § 20a	5,00	-	4,00	-
	radiologický technik § 21	21,16	1,91	17,25	-
adiktolog § 21a	1,20	-	1,20	-	
celkem (§ 7 až § 21a)	23 200,38	8 406,53	6 922,06	93,93	
úhrnem (§ 5 až § 21a)	106 786,62	58 179,84	30 730,65	1 086,37	
Zdravotníčtí pracovníci nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí - ZPSZ	psycholog a klinický psycholog § 22	827,84	184,82	449,37	7,55
	klinický logoped § 23	357,67	40,00	303,13	1,00
	zrakový terapeut § 23a	2,50	-	2,50	-
	fyzioterapeut § 24	6 722,71	2 389,61	3 147,59	545,44
	radiologický fyzik § 25	104,11	68,56	34,53	-
	odb. prac. v laborat. metodách a v přípravě léčivých přípravků § 26	1 289,48	662,49	307,12	0,18
	biomedicínský inženýr § 27	220,42	193,93	21,79	-
	odbor. prac. v ochr. veř. zdraví § 28	118,76	13,95	5,10	-
	celkem (§ 22 až § 28)	9 643,49	3 553,36	4 271,13	554,17

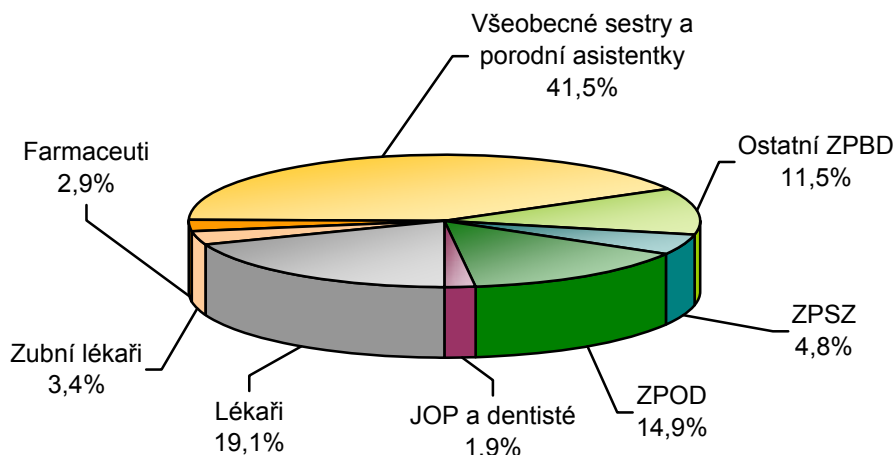
Pracovníci ve zdravotnictví v ČR k 31. 12. 2009 (přepočtený počet)

Kategorie pracovníků ve zdravotnictví		Pracovníci ve zdravotnictví (přepočtený počet)	z toho		
			v nemocnicích	v samostatných ambulantních zařízeních	v lázních
Zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením - ZPOD	zdravotnický asistent § 29	1 358,41	1 022,93	112,33	48,37
	laboratorní asistent § 30	71,86	21,95	31,03	-
	ortoticko-protetický technik § 31	47,69	-	47,10	-
	nutriční asistent § 32	13,44	6,49	1,25	3,70
	asistent zubního technika § 33	26,05	2,00	24,05	-
	dezinfektor § 34	16,40	9,60	1,00	-
	řidič vozidla zdrav.záchr.služby § 35	2 099,32	41,00	28,00	-
	ošetřovatel § 36	3 792,71	2 300,08	308,33	33,87
	masér, nevidomý a slabozraký masér § 37	1 152,66	80,87	270,01	734,19
	laboratorní pracovník § 38	174,72	50,66	94,58	-
	zubní instrumentářka § 39	1 125,66	23,86	1 101,80	-
	řidič dopravy nemoc. a raněných § 40	2 600,24	757,68	176,51	-
	autoptický laborant § 41	43,03	21,50	20,53	-
	sanitář § 42	17 472,17	12 203,84	359,06	559,37
celkem (§ 29 až § 42)	29 994,36	16 542,46	2 575,58	1 379,50	
Jiní odborní prac.nelékaři s odbornou způsobilostí §43 a dentisté	psycholog	254,85	127,01	35,48	0,60
	logoped	63,40	20,04	25,11	2,00
	abs.stud.oboru mat-fyz.zaměření	105,46	90,97	7,38	-
	abs.stud.oboru přírod. zaměření	776,86	467,33	144,91	-
	abs.stud.oboru elektro zaměření	63,22	40,10	3,00	-
	sociální pracovník	268,89	49,24	47,37	-
	úředníci státní správy	2 204,08	-	-	-
	dentista	2,60	-	2,60	-
	celkem (JOP a dentisté)	3 739,36	794,69	265,85	2,60
Odborní pracovníci ve zdravotnictví celkem	201 247,94	98 010,09	61 160,97	3 348,97	
Učitelé	270,18	15,91	8,92	-	
Vychovatelé	95,90	2,59	10,95	15,00	
Technicko-hospodářští pracovníci	18 333,60	10 460,31	2 215,79	1 283,50	
Dělníci a provozní pracovníci	26 714,31	13 920,94	1 610,80	5 546,82	
Ú H R N	246 661,93	122 409,84	65 007,43	10 194,29	

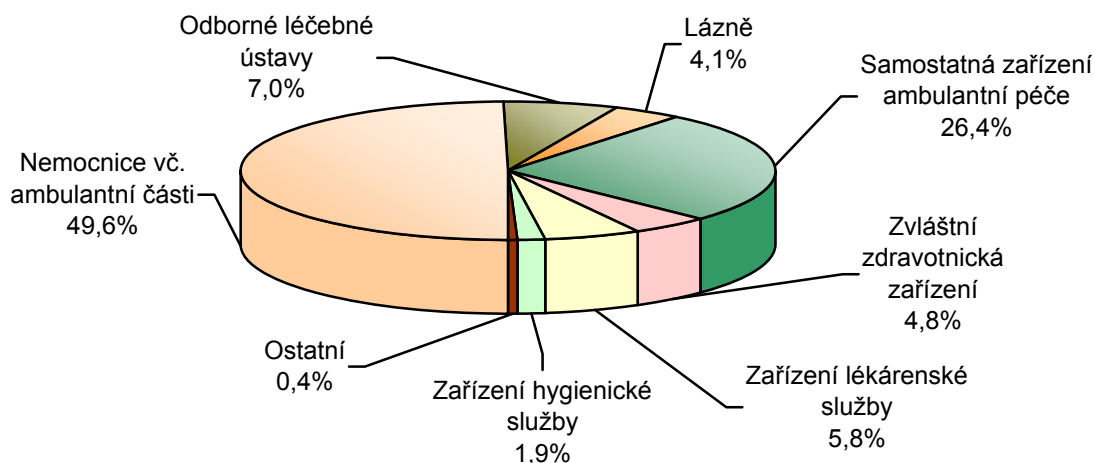
**Pracovníci ve zdravotnictví v ČR podle druhů zařízení
k 31. 12. 2009 (přepočtený počet)**

Druh zařízení	Pracovníci celkem	z toho	
		lékaři a zubní lékaři	všeobecné sestry a porodní asistentky
Nemocnice	122 409,84	18 852,83	49 773,31
LDN	4 616,62	382,95	1 915,90
Léčebny TRN	594,90	43,26	203,88
Psychiatrické léčebny	7 779,14	550,92	2 976,32
Rehabilitační ústavy	989,91	62,77	247,98
Ozdravovny	96,71	3,43	32,95
Lázně	10 194,29	326,33	992,44
Ostatní lůžková zařízení	3 129,47	268,72	915,07
Celkem lůžková zařízení	149 810,88	20 491,21	57 057,85
Samostatná ambulantní zařízení	65 007,43	23 300,76	23 808,59
Kojenecké ústavy, dětské domovy	1 550,68	37,36	835,85
Jesle	376,83	0,21	193,50
Ostatní dětská zařízení	507,64	10,98	150,96
Doprava raněných, nemocných a rodiček	1 971,11	27,57	89,21
Záchranná služba	6 846,41	1 015,55	1 150,91
Ostatní zvláštní zdravotnická zařízení	476,87	101,70	157,65
Celkem zvláštní zdravotnická zařízení	11 729,54	1 193,37	2 578,08
Lékárny	13 341,85	-	10,24
Výdejny	542,34	-	32,25
Ostatní	513,33	0,85	-
Celkem zařízení lékárenské služby	14 397,52	0,85	42,49
Zařízení hygienické služby	4 596,14	178,64	75,85
Zařízení dalšího vzdělávání	410,48	5,00	-
Ostatní zdravotnická zařízení	709,94	16,25	23,38
Ú H R N	246 661,93	45 186,08	83 586,24

Odborní pracovníci ve zdravotnictví celkem v ČR 31. 12. 2009 (přečtený počet)

Pracovníci ve zdravotnictví celkem v ČR k 31. 12. 2009 (přečtený počet) - rozdělení podle druhů zařízení

Pracovníci ve zdravotnictví celkem v ČR k 31. 12. 2009 (přečtený počet) - rozdělení podle zřizovatelů

